

2015-12-09

Sveriges Statschef
Kung Carl XVI Gustaf.
Kungliga Slottet
111 30 STOCKHOLM
info@royalcourt.se

SLÄPP LVU-BARNEN LOSS, DET ÄR JUL !

Sedan 1996, varje år inför jul, skickar Nordiska Kommittén för Mänskliga Rättigheter - NKMR - För skydd av Familjers Rättigheter i de nordiska länderna, en likalydande appell till de nordiska monarkerna och statsöverhuvuden, regeringsministrar, riksdagsledamöter och berörda myndigheter med anhållan om att Ni skall utöva Ert inflyttande för att de tiotusentals tvångsomhändertagna barnen i respektive land skall få fira Jul med sina nära och kära.

I sitt nyårstal till nationen den 31 december 1996, förmodligen inspirerad av NKMR:s appell, berörde Norges Kung Harald barnens utsatta situation så som återgivits i Aftenposten 1997-01-02 enligt följande:

"Det sies at vi alle blir født som originaler. Lever vi lenge nok, er det imidlertid en viss fare for at vi dør som kopier. (...) For de yngste er det kanskje aller vanskeligist. Barneårene er de mest sårbare, og støtteapparatet er ikke alltid like godt. Jeg vil benytte anledningen til å berømme alt arbeid som gjøres til beste for barn og unge av offentlige og private engasjement. Samtidig kan det ikke gjentas for ofte at det viktigste grunnlaget legges i hjemmet. Ingen kan erstatte foreldrenes varme og omsorg. Altfor mange mister barneårenes uskyld og sorgløhet. (...) Ingen kan gis en ny barndom!"

Under de gångna decennierna har åtskilliga fall av grov vanvård av barn, som har tvångsomhändertagits från sina föräldrar och placerats i fosterhem bland vilt främmande människor, uppmärksamats såväl i statliga utredningar som i media.

Tiotusentals fall av vanvårdade fd fosterhems- och institutionsbarn finns i runtom Sverige. Förhållandena för de tvångsomhändertagna barnen förr och nu är oförändrade. Detta har bl. a dokumentäerna "**Stulen barndom**" och "**Ekbackens behandlingshem**" visat.

Den statliga svenska utredningen "**Vanvård i statens regi**", belyser att situationen har varit helt oacceptabel för åtskilliga tiotusentals fosterhems- och institutionsplacerade barn.

Upprättelseutredningen har föreslagit att de fosterbarn som har deltagit i vanvårdsutredningen och berättat om misshandel och andra rättsövergrepp ska få ett skadestånd på 250 000 kronor och en offentlig ursäkt har framförts i en ceremoni. Ersättningsnämnden har betalt ut skadestånd till ca 50 procent av de vanvårdade f d fosterbarnen och i t ex familjen Blomqvist i Vetlanda har tre av de sex syskonen fått ersättning.

Hur kan man värdera att några syskon har lidit större skada än de andra, när det är samma familj som blev drabbad?

Det är därför med stor tillfredsställelse som vi i NKMR konstaterar att riksdagens talman, under upprättelseceremonin den 21 november 2011 där man framförde en ursäkt till de av statens myndigheter under perioden 1920-1980 vanvårdade och misshandlade barnen använde en mening från Konung Haralds nyårstal 1996: "*Ingen kan gis en ny barndom!*" **Barndomen går inte i repris!**

Men trots flera larmreportage om bristande rättssäkerhet för de tvångsomhändertagna och missförhållanden i den nutida fosterhemsvården, har inte regeringen eller annan ansvarig myndighet vidtagit några åtgärder i syfte att hindra att nutidens tvångsomhändertagna och fosterhemsplacerade barn ska skadas ytterligare.

Den nya statliga utredningen SOU 2015:71 förespråkar kontinuitet för fosterbarn, medan prejudikat från Europadomstolen¹ och Europarådets handbok² förespråkar nära kontakter mellan barn och föräldrar, och en snabb återförening av familjen.

Något som är mycket allvarligt är att dagens fosterhemsplacerade barn hindras systematiskt från att fira Julen - familjens största högtid - med sina föräldrar och släktingar. Detta är synnerligen grymt och hjärtlöst.

Pågående fall

Vi vill här nämna fallet [Domenic Johansson](#)³ som, under traumatiska förhållanden, med polishjälp fördes bort från flygplanet på Arlanda flygplats den 25 juni 2009. Ingen av föräldrarna hade begått något brott, men en t f verksamhetschef i Gotlands kommun, som kände till familjens planer att emigrera för att bosätta sig i moderns hemland, Indien,⁴ beslutade att tvångsomhänderta Domenic Johansson den 24 juni 2009. Hon påstod att Domenic Johansson inte gick i skolan. Det finns emellertid inga barn som går i skolan i Sverige - med anledning av skolplikt - i mitten av juni något år.

Domenic Johansson tvångsomhändertogs och placerades i fosterhem. Alla föräldrarnas försök att återfå sin son och enda barn, genom förvaltningsdomstolarna, har varit förgäves. Domenic Johansson tilläts träffa sina föräldrar under övervakning en gång var femte vecka. En kväll tog i slutet av november 2010 Domenic Johanssons far, Christer Johansson, sin son med sig hem. Christer Johansson häktades och senare dömdes för egenmäktighet med barn i januari 2011. Straffet för det som myndigheterna betecknar som "kidnappning".

Domenic Johanssons föräldrar, Annie och Christer Johansson, belades med dubbla umgänges- och kontaktförbud: dels av socialtjänsten dels av åklagaren.

Ytterligare ett straff mot Domenic Johansson och hans familj var att socialtjänsten i Gotland ansökte om vårdnadsöverflyttning vilket avstyrkte av Gotlands tingsrätt men bifölls av en majoritet i Svea hovrätt. Högsta domstolen vägrade prövningstillstånd.⁵

¹ - N.P. v. The Republic Of Moldova, judgment of 6 October 2015, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-157531>

² - Handbook on European law relating to rights of the child, <http://links.fra.europa.eu/l/9d1445b9d0e146c7a5e76d0104094942/C346F5A3/112015>

³ - Gottlandsfallet, <http://nkmr.org/sv/swedish-case/92-gotlandsfallet/146-gotlandsfallet-swedish>

⁴ - Europakonventionens Tilläggsprotokoll Nr 4, Artikel 2:2 som lyder: "**Var och en är fri att lämna varje land, inbegripet sitt eget.**"

⁵ - Gotlands TR, Mål nr T 1058-11; Svea HR, Mål nr T 2324-12 och HD, Mål nr T 298-13, resp. Gotlands TR, Mål nr T 611-13, Svea HR, Mål nr T 4584-15, HD Mål nr Ö 4373-15

NKMR vill också uppmärksamma fallet med de fyra bröderna i [Arvika](#) som efter flera år som tvångsomhändertagna och placerade i två olika fosterhem blev fräntagna sina föräldrars vårdnad. De tre äldsta pojkarna utgör inkomstförstärkning åt en familj med svaga inkomster och ett handikappat barn.⁶ De två äldsta pojkarna har råkat ut för åtskilliga svåra "olyckor" i fosterhemmet, men polis och åklagare och socialtjänsten har konsekvent vägrat att ta sitt ansvar. Inget av barnen har fått försäkringsersättning för sina skador, men fosterfadern har begärt och fått ersättning för sina nerblodade kläder!

Den yngsta brodern är utsatt för en förtäckt adoption. Han är placerad hos ett barnlöst⁷ par och hans vårdnad har överflyttats på fosterfamiljen, som kort tid efter vårdnadsöverflyttningen ansökte till skatteförvaltningen att få ändra hans efternamn vilket har dock inte bifallits.

Ytterligare ett fall som NKMR vill uppmärksamma är fallet med [Binta Jarju](#), en 6 år gammal flicka som tillsammans med sin mor och lillebror flyttade från Gambia den 19 januari 2012 för att bosätta sig i Sverige med sin far i Upplands Väsby.

Ganska snart uppstod problem för Binta Jarju i klassen och i skolan. Det hade uppstått en konflikt mellan skolan och hennes föräldrar och hon hade inga kompisar i klassen. En morgon när Binta Jarju inte ville gå till skolan - och ord och förmaningar inte räckte till för att få henne att uppfylla sin skolplikt - daskade hennes mor lätt till henne. Flickan grät och gick till skolan. En lärare såg att hon hade gråtit och frågade vad som hade hänt.

Av socialtjänstens journalanteckning 2012-06-08, framgår:

"Binta sa att modern slagit henne med bälte på ryggen och på halsen. **Hon visade personalen som dock inte såg något märke.**"⁸ Det handlar om en mycket starkt pigmenterad svart flicka. I polisförhöret och i sitt vittnesmål i tingsrätten hävdade en av lärarna att hon hade sett ett rött märke medan den andra läraren genomgående inte kom ihåg något. Modern dömdes i Attunda tingsrätt, men friades i Svea hovrätt. Trots den friande domen har Binta Jarju inte blivit återförenad med sina föräldrar sedan hon togs den 11 juni 2012, sammanlagt 1274 dagar, och hon har varit undandragen all kontakt med sina föräldrar och släktingar sedan den 16 juli 2012, till dagens dato, sammanlagt 1237 dagar.

Åtskilliga andra fall av onödiga och skadliga tvångsomhändertaganden och fosterhemsplaceringar finns på NKMR:s hemsida. URL:et är: <http://www.nkmr.org>.

Nu inför den instundande julen vädjar jag, undertecknad, å styrelsens i NKMR vägnar, till Hans Majestät Kung Carl XVI Gustav, statsministern Löfvén, justitieministern Morgan Johansson, barn- äldre och jämställdhetsministern Åsa Regnér, och hela regeringen och generaldirektören för socialstyrelsen att Ni, samtliga, skall ålägga de ansvariga inom landets socialnämnder att de skall tillse att de familjer som har kämpat - och fortfarande kämpar - för en återförening med sina tvångsomhändertagna och fosterhemsplacerade barn, skall få uppleva **Julen 2015** tillsammans.

Detta gagnar inte enbart de inblandade barnen, deras föräldrar och släktingar, utan också samhället Sverige såsom civiliserat, demokratiskt, västerländskt rättssamhälle.

Med vänliga hälsningar och tillönskan om en God Jul tillsammans med Era nära och kära.

Ruby Harrold-Claesson

Ruby Harrold-Claesson, jur. kand.,

Ordf. i NKMR

www.nkmr.org

⁶ - Uppgifterna är hämtade ur den s k familjehemsutredningen

⁷ - Uppgifterna är hämtade ur den s k familjehemsutredningen

⁸ - Socialtjänstens journalanteckning telefon samtal, 2012-06-08, sid 1